

Lovgivnings Bestemmelser om Stiftscapellaner. Det var slet ikke min Forventning, at den høitærede Minister allerede under denne Forhandling skulde erklære sig villig til at optage denne Tanke til videre Bearbejdelse; men det er en Sag, som jeg har troet det rigtigst at drage frem, fordi man saa ofte ved saadanne Spørgsmaals Behandling kommer til at staae altfor skarpt imod hinanden. Det hænder ofte, at enten vil man aldeles ikke modtage eller gaae ind paa nogensomhelst Forandring, der maa aldeles ikke røres ved det Bestaaende, eller ogsaa forlanger man en radical Omdannelse. Man skæder meget ofte Forsvaret for den Sag, som man ønsker at fastholde, naar man slet ikke vil tillægge de Indvendinger, som gjøres imod den bestaaende Tilstand, nogensomhelst Betydning. Det kan jo heelt vel være, at det Forslag, her er fremkommet, og som ligger for i S. 1, er — og derom er jeg aldeles overbevist — forkasteligt, og at det dog kan være baaret af Motiver, som i enkelte Retninger kunne have noget meget Agtværdigt og meget Rigtigt i sig. Jeg har ofte lagt Mærke til, at man let i en vis Modstandsværme imod et Forslag aldeles ikke lægger Mærke til, at det kan være frembaaret af gode Motiver, og det synes mig, at den rette Modstand saa er en Undersøgelse af, om det ikke er muligt, at tage Hensyn til disse Kjendsgjerninger, som meer eller mindre have motiveret et saadant Forslag, som man mener ikke at kunne gaae ind paa. Nu troer jeg, at adskillige af de Kjendsgjerninger, der have motiveret Forslaget, ere saadanne, som Kirkebestyrelsen har Opfordring til noie at overveje. Jeg troer, at det er Kjendsgjerninger, som der kan raades Bod paa uden nogensomhelst Anordning, uden nogensomhelst Lov — gennem Kirkestyrelsen. Der kræves ganske vist Tid hertil, og der kræves ganske vist ogsaa visse Udgifter og Omkostninger, men med Tiden og med nogle Udgifter kan der udrettes Adskilligt. Smidertid kan det dog være, at der er Et og Andet, som der ikke kunde raades Bod paa, uden ved Hjælp af en Institution, der gik noget i den Retning, som jeg her har antydet. Jeg skal vel vogte mig for her at stille mig frem som den, der vil stille Forslag om Indførelsen af disse Stiftscapellaner, men de, som

kjende Noget til disse Forhold og med Opmærksomhed have gennemlæst Loven, som jeg har ladet afstrykke i Anmærkningerne, ville see, at der er berørt flere af de Punkter, hvor de Kjendsgjerninger finde Sted, som man har fremført ogsaa i Udvalgets Forhandlinger som Grund til at ønske en saadan ny Lov, som her er bragt frem. Det forholder sig ikke, som af den ærede Ordfører nævnt, at det ubelukkende er paa Grund af de norske stedbilige Forhold, at man har indført denne Foranstaltning i Norge. De stedbilige Forhold kunne spille en ikke ganske ubetydelig Rolle, men det fremgaaer af den Brug, der kan gjøres af Stiftscapellaner, at det ikke blot er under de eiendommelige norske Localforholds Indflydelse, at man har grebet til en saadan Institution; man har virkelig anseet det for ønskeligt, at Kirkens overordnede Tilsynsmænd havde yngre Kræfter at raade over, som uden at være ansatte i fast Embede kunde benyttes til Hjælp og Bistand under forskjellige Omstændigheder, og jeg kan ikke erkjende den Sætning, som man ofte hører, at Biskopperne helde til den ene eller anden Retning, og derfor ikke ville benytte andre end dem, der uafbeholdent hylde deres Anstuelser. Dersom det virkelig skulde blive Tilfældet, vilde det, efter min Mening, være urigtigt, og jeg troer ikke, at det i Almindelighed vilde være Tilfældet; den, der har en overordnet Stilling, der har nogen Andeel i den overordnede Styrelse, maa vide, at han efter de forskjellige Forhold, som frembyde sig, ogsaa maa benytte forskellige Kræfter og ikke blot følge sin egen personlige Anstuelse, men hvor der er forskellige Retninger, hvad enten han sympathiserer noget mere eller mindre med den ene eller anden, medens dog Alt bevæger sig indenfor Kirkens Omraade, maa tage Hensyn til de forskellige Menigheders Forhold, og han vil ogsaa benytte de forskellige yngre Kræfter, som indordnede paa en organisatorisk Maade under Kirkestyrelsen, utvivlsomt kunne gjøre nogen Gavn. Vi ere saa lidt vant til en saadan friere Benyttelse af Kræfter hertilands, at jeg gjerne troer, som den høitærede Minister sagde, at en Biskop i sin Tid kan have erklæret, at han ikke ønskede en saadan Institution, men jeg tør troe, at Svaret ved en nærmere Dervedelse